

EEN

Vakantiedia's.

Het is uiteraard niet de beste omschrijving, maar wel de eerste die in je opkomt als je bij de radiologiebespreking op maandagochtend de foto's van het afgelopen weekend voorbij ziet flitsen.

'Man, vijfenzestig jaar, benauwd, koorts, opname op A4 met hartfalen,' draagt Esther voor van een briefje. 'En dan nog wat, maar dat is onleesbaar.' Ze geeuwt.

Esther ziet er slecht uit. Het is haar eerste nachtdienst sinds ze terug is van zwangerschapsverlof en ze heeft hiermee iets te veel hooi op haar vork genomen. Met moeite houdt ze de ogen open.

'Hartfalen,' zegt de radioloog. 'Evident.'

Een student schuifelt naar voren om de foto beter te kunnen bekijken, maar op het scherm is alweer een nieuwe verschenen.

'Vrouw, tweeënvijftig jaar, benauwd, koorts, opname op A5 met een longontsteking,' leest Esther op.

'Infiltratieve afwijkingen rechts,' antwoordt de radioloog. 'Longontsteking niet uit te sluiten, longembolie niet uit te sluiten, mogelijk hartfalen.' Daar schieten we lekker veel mee op. Alles is kennelijk nog mogelijk.

De student verplaatst zich nog iets dichterbij de lichtkast, zet zijn bril af en knikt.

‘Man, vierentachtig jaar...’ Esther knijpt de ogen samen. ‘Wat staat hier?’ vraagt ze mij.

‘Algehele verkacheling,’ zeg ik. ‘Opname longafdeling.’ De longassistent, die naast me staat, slaakt een diepe zucht.

‘Ze moeten toch érgens naartoe,’ fluistert Esther, ‘en jullie hadden nog bedden.’ Ze haalt de schouders op. ‘Sorry.’

Om hier in het Bonifatius Ziekenhuis te overleven is het essentieel dat je direct leert hoe je, vooral tijdens de diensten, patiënten zonder duidelijke diagnose zo snel mogelijk opgenomen krijgt. Dat je leert hoe je in geval van nood selectief symptomen kunt waarnemen, op zó’n manier dat ze in een diagnose-behandelcombinatie passen en een DBC-code kunnen krijgen.

Als er bedden over zijn op de longafdeling horen we gereutel bij de ademhaling en zien we een beginnende longontsteking op de röntgenfoto (DBC-code 201.103: *COPD*).

Als er bedden zijn op de cardiologie zien we vocht in de longen of vragen we net zo lang door tot iemand toegeeft dat hij pijn op de borst heeft (DBC 302.103: *chronisch hartfalen*, of DBC 201.103: *thoracale klachten e.c.i.*).

In principe kun je ook constateren dat patiënten zijn uitgedroogd (DBC 1241.103: *behandeling dehydratie*) en ze naar de interne geneeskunde sturen, maar daar zijn toch nooit bedden.

‘Slecht ingeademd,’ zegt de radioloog. ‘Niet te beoordelen.’ De student knikt instemmend. Volgende foto.

‘Man, negenenvijftig jaar, gecollabeerd,’ leest Esther op. ‘Opgenomen op de cardiologie.’

‘Geen duidelijke afwijkingen,’ zegt de radioloog. De student knikt nog steeds.

Het komt in aanvallen.

De ochtenden zijn het ergst, meteen bij het opstaan. In de

loop van de middag gaat het beter en ’s avonds ben ik bijna mens, maar ’s ochtends kun je me opvegen. Anderen zien in mij de rust zelve, maar intussen giert mijn hartslag door mijn lijf en knalt mijn hoofd uit elkaar van de zenuwen.

Ik heb me teruggetrokken op het toilet – de ogen dicht, handen over neus en mond – en ik tracht de hyperventilatie onder controle te krijgen.

Adem in, adem uit.

Het komt doordat ik afgelopen nacht zo slecht heb geslapen. Allerlei nare toekomstbeelden spookten door mijn hoofd; visioenen vol leegte. Hoe harder ik trachtte ze weg te redeneren, des te sterker drongen ze zich op.

Adem in, adem uit.

Het komt goed.

Vandaag begint Angélique met de achterkant van de afdeling cardiologie. Ze neemt het over van een collega die vertrokken is naar een ander ziekenhuis. Zelf houd ik me inmiddels al vier weken bezig met de twintig patiënten op de voorkant.

Angélique's aanwezigheid komt over het algemeen de patiëntenzorg sterk ten goede, want de specialisten vertonen zich opeens veel vaker op de afdeling. Mijn nieuwe collega is namelijk een één meter tachtig lang fotomodel met dieprode lippen, donkere krullen tot op de schouders en ogen als een jong hertje. Angélique ademt lucht in en seks uit.

Halbers, een van de cardiologen, loopt hier al de hele ochtend rond. Hij praat met de patiënten en legt zelfs het een en ander uit. Zo ken ik hem helemaal niet. Met plaatsvervangende schaamte zie ik zijn klungelige pogingen leuk te doen. Hij zegt dingen als: ‘Ik dacht dat er iets niet klopte en dat bleek zijn hart te zijn, ha-ha-ha.’ En als: ‘We zien vooral afwijkingen in het hartritme als jij voorbijkomt, Angélique. Ha-ha-ha.’

– hmm –

Ik maak gebruik van de gelegenheid om hem mee te laten kijken naar een van mijn patiënten: de man die gisteren tijdens de kerkdienst is gecollabeerd, die letterlijk in elkaar is gezakt. Hij heeft vierentwintig uur aan de hartbewaking gelegen zonder dat er afwijkingen zijn vastgesteld.

De man vertelt: 'Ik kreeg het warm, toen koud, toen voelde ik mijn hart in mijn keel kloppen en toen werd het me zwart voor de ogen.'

Halbers denkt even na. 'U mag vanmiddag een fietsproef doen en als dat goed gaat kunt u morgen naar huis,' besluit hij.

'Ik weet niet of dat me wel gaat lukken,' zegt de man.

'Dokter Vliegenthart zal erbij zijn om u te helpen,' zegt de verpleegkundige.

De patiënt knikt.

'Wie is dokter Vliegenthart?' vraagt Halbers.

'Dat ben ik,' verduidelijkt ik.

'Goed zo,' zegt Halbers. 'En vraag de neuroloog ook even langs te komen.'

Florian, neuroloog in opleiding, komt naar de gecollabeerde man kijken om ernstige neurologische ziekten uit te sluiten, zoals een beroerte of epilepsie. Hij denkt dat het meevalt. 'Een gewone appelflauwte.'

Terwijl ik in de koffiekamer met hem overleg komt Angelique ons storen. 'Daniël,' vraagt ze, 'zou je me willen helpen? Ik heb een probleem met een paar patiëntendossiers.' Ze staat tegen de vensterbank, waar haar silhouet scherp afsteekt tegen het buitenlicht.

'Ik kom zo meteen. Is dat goed?' vraag ik.

Ze buigt naar me toe, pruilt haar lippen en raakt zachtjes mijn schouder aan. 'Laat je me niet te lang wachten?' zegt ze en ze loopt naar de artsenkamer.

Ik sta op en doe de deur achter haar dicht. Het is niet zo dat ik immuun ben voor haar charmes, maar ik verzet me er hard tegen, als waren het duistere krachten.

'Pfff,' blaast Florian. 'Ongelooflijk. Hoe ongegeneerd ze zich aan je opdringt. Totaal seksverslaafd.'

Je verwacht van neurologen dat ze beschikken over de nodige mensenkennis, maar dat kan dus behoorlijk tegenvallen. Florian had er nauwelijks verder naast kunnen zitten. Angelique is absoluut niet verslaafd aan seks.

Het is honderd keer erger. Ze is verslaafd aan aandacht.

In de artsenkamer staat Angelique naast een stapel dossiers. 'De secretaresse is ze zojuist komen brengen,' vertelt ze. 'Ze zijn van patiënten die deze week terugkomen op de poli.'

'Die moet je dus vandaag of morgen nog dicteren.'

'Het zijn er vijfentwintig.'

'Dat klopt wel ongeveer. Ik heb precies zo'n stapel liggen van toen ik de voorkant overnam.'

'Heb je de cardiologen toen niet gevraagd of zij ze voor je wilden dicteren?'

'Natuurlijk wel.'

'En?'

'Daar lachen ze nu nog steeds om.'

Ze schudt haar hoofd. 'Hier heb ik helemaal geen tijd voor. Morgen ben ik weg voor sollicitatie en vanavond ga ik naar een musical.'

'Had jij geen dienst vanavond?'

'Ja, dat is waar ook. Kun jij die voor me overnemen?'

Om nee te zeggen ben ik niet sterk genoeg, dus ik negeer de vraag.

'Misschien moet ik Halbers maar vragen deze brieven te dicteren,' gaat ze verder. 'Het is een aardige man, dat doet hij vast wel. Wat denk jij?'

Ik wil haar recht in het gezicht uitlezen, maar houd me op het laatste moment in. Dit is haar vast al eens eerder gelukt en misschien kan ik er gebruik van maken. Uit de kast trek ik een tiental dossiers waar ik zelf vanaf wil, en leg ze boven op haar stapel. 'Wat ik denk is dat als jij ervoor zorgt dat Halbers al deze brieven dicteert, ik de avonddienst met je ruil.'

'Afgesproken,' glundert ze.

's Middags begeleiden we de fietsproeven op de poli. We laten patiënten zich inspannen op de ergometer – een luxe hometrainer – en wachten af of ze klachten ontwikkelen of afwijkingen op hun hartfilmpje gaan vertonen. De vijfde en laatste fietser voor vandaag is aan de beurt, de gecollabeerde man. Pas als hij al op de ergometer zit, met de voeten op de trappers en de handen aan het stuur, begint hem iets te dagen: 'Ik hoef toch niet te fietsen, dokter?'

Bradyfrenie (van de Griekse woorden *bradus* = traag en *phren* = geest) heeft geen DBC-code, maar het is wel de eerste diagnose die zo in je opkomt.

Na vier minuten trappen op stand twee – inspanning gelijk aan helling af fietsen met de wind in de rug – heeft hij er genoeg van. 'Ik stop ermee,' besluit hij. 'Hier word ik moe van.'

'Dat is juist het hele idee.'

'Nee, dat kan nooit goed zijn. Straks krijg ik nog wat aan m'n hart.'

'Dat heeft u misschien al en daarom moeten we juist deze test doen.'

'Dit soort proeven hoefde ik van mijn vorige dokter niet te doen. Die vond dat onzin.'

Zucht.

'Laat de test maar zitten verder,' zeg ik. 'We doen wel een scan met dobutamine. Dat is een stof die we inspuiten en die op het

hart hetzelfde effect heeft als inspanning. Daarbij hoeft niet te worden gefietst.'

En daar hoef ik niet bij te zijn.

'Gelukkig maar,' antwoordt hij. 'Ik heb een hekel aan fietsen.'

Nee, je hart chemisch laten opjagen – dat is leuk.

Als ik bij Halbers' spreekkamer aanklop om de uitslagen van de fietsproeven te bespreken komt Angelique net naar buiten. 'Hij dicteert voor ons,' fluistert ze. 'Ik ga naar huis. Veel sterkte met je dienst vanavond en tot overmorgen.'

Ik maak me een voorstelling van het gesprek tussen de twee: hoe ze hem heeft verstrikt met kleine vleierijen, hoe ze hem heeft verleid tot grootse uitspraken over zijn professionaliteit en snelheid van werken. Om uiteindelijk de dossiers bij hem te dumpen toen hij ze niet meer zonder gezichtsverlies kon weigeren. Als vrouwen ons niet nodig hadden voor de voortplanting, waren wij mannen vast al eeuwen geleden uitgestorven.

Binnen ligt de stapel inderdaad op Halbers' bureau. *Tien dossiers weg voor het ruilen van een dienst. Dat heb je goed gedaan, Daniël*, bedenk ik. *Als je een beetje handig bent kun je een eind komen in het leven.*

Ik bespreek de uitslagen met mijn baas en hij besluit welke patiënten naar huis mogen en bij wie we verder onderzoek moeten doen. De gecollabeerde man mag van hem met ontslag. De scan kan poliklinisch worden verricht.

Ik sta alweer bijna buiten als Halbers me terugroept. 'Daniël, wacht even,' zegt hij. 'Ik heb nog wat voor je.' Hij staat op, pakt de stapel dossiers van zijn bureau en drukt ze mij in handen. 'Deze patiënten zijn opgenomen geweest en komen aanstaande woensdag op de poli. Graag voor die tijd van iedereen een brief dicteren.'

Op de momenten dat het écht belangrijk is, kan ik maar zelden iets slims bedenken.

Door in de dienst dus vanavond. Diensten worden niet uitbetaald, maar ik trek me op aan de gedachte dat ik krediet opbouw in het hiernamaals. Of in ieder geval begin met het aflossen van een uitstaande schuld.

De eerste man die ik zie op de spoedeisende hulp is een tweeëntachtigjarige die koorts heeft en zich flink beroerd voelt. Op zijn voetzool ontwaar ik een stinkende, pussende wond.

‘Ik voel me zo duizelig de laatste tijd, dokter,’ zegt hij. ‘Ik heb hoofdpijn en zie slecht.’

Ik knik. Geneeskunde laat zich vaak vangen in eenvoudige eerstegraads vergelijkingen.

duizeligheid + stinkende wond aan de voet = suikerziekte + vaatprobleem

Bij diabetes raken de kleine bloedvaatjes in de benen verstopt en sterven de gevoelszenuwen af. Verwondingen aan de voeten worden niet gevoeld, genezen moeizamer en kunnen vreselijk uit de hand lopen.

De interne geneeskunde, waar deze man thuishoort, ligt vol. Gelukkig is hij hartpatiënt en kan ik hem met een passende DBC de cardiologie binnensluizen. ‘Chronisch hartfalen’ is een pet die iedereen wel past.

In de koffiekamer kijkt de verpleging naar de uitzending van de realitysoap die in ons ziekenhuis is opgenomen. Een glad geschoren en onberispelijk geklede jonge arts met acht kilo overgewicht en diepe inhammen in zijn dunne haar onderzoekt een patiënt met hartritmestoornissen. De arts straalt vertrouwen uit en een klein beetje wereldvreemdheid. Een volgende keer moet ik minder pennen in mijn borstzakje stoppen – drie is genoeg.

Er zit opvallend veel medeleven en begrip in mijn blik. Ik blink uit in het professionaliseren van mijn betrokkenheid.

De cardiologie is een fabriek en ik ben een machine. Er bestaan in dit specialisme hooguit tien diagnoses en wellicht twintig behandelopties. Je hoeft nauwelijks na te denken en dat doe ik dus ook niet zo vaak.

Angelique is vandaag weg voor een sollicitatie en hiermee is de behoefte van de cardiologen op de afdeling langs te komen flink gedaald. De overdracht duurt, als vanouds, weer gewoon vijf minuten.

‘Ik laat vanmiddag een negenenvijftigjarige man opnemen,’ zegt Halbers tegen Meike en mij. ‘Hij heeft een hypertrofische cardiomyopathie en een paar weken last van pijn op de borst.’

‘Een paar weken?’ vraag ik. ‘Waarom nemen we hem dan op?’

Halbers gromt mijn vraag weg. ‘Kom, we gaan snel de bedden langs,’ beveelt hij.

Ik hobbel achter Halbers aan terwijl hij blitzkrieg-visite loopt. Zijn poli is een kwartier geleden begonnen, dus hij heeft een beetje haast. Hij beoordeelt de patiënten en roept dan *fietsproef* en *scintigram* en *ACE-remmer* en *ontslag* en *brief* en *ontwateren*. Ik probeer het allemaal bij te houden. Hij bekijkt het hartfilmpje van een man die zaterdag is opgenomen met een infarct. Er zijn grote afwijkingen te zien over de voorwand van het hart. ‘Dat zal wel verdomd veel pijn hebben gedaan,’ merkt Halbers op en hij springt de kamer weer uit. Hij mompelt iets wat klinkt als: *en gods kont rolt in de zee*.

‘Echo en controle ecg,’ herhaal ik voor de verpleegkundige die meeloopt.

Aan het eind van de gang marcheert Meike achter een andere

cardioloog aan, vrolijk de statuskar meeduwend. Ze zwaait naar me en op slag ben ik alles vergeten wat mijn supervisor net heeft besloten.

‘Zorg jij daarvoor?’ vraagt Halbers. Het moet even stil blijven voor ik begrijp dat hij het tegen mij heeft.

‘Vanzelfsprekend,’ antwoord ik.

‘Consult chirurgie,’ fluistert de verpleegkundige me toe terwijl de baas inmiddels in de volgende kamer staat te schreeuwen tegen een stokdove tachtigjarige.

‘DOET DE BORST NOG VAN AU?’ galmt het over de afdeling. Interessant, de laatste keer dat ik checkte was ze al wel doof, maar nog niet debiel.

Nog even over Meike dus, onze nieuwste collega. Net uit de schoolbanken en vorige week begonnen in het Bonifatius. Vandaag neemt ze waar voor Angelique. Meike dient zoveel mogelijk te worden ontlopen, want ze heeft bijzonder negatieve effecten op me: als ze tegenover me komt zitten in de artsenkamer en glimlacht wordt tweehonderdduizend jaar evolutie in één klap tenietgedaan en daalt mijn IQ met zo’n zestig punten. Dan valt mijn vocabulaire terug tot monosyllabische oerkreten en verliezen de kaakspieren die normaal gesproken mijn mond dichthouden het van de zwaartekracht. Ze is misschien minder knap dan Angelique, maar honderd keer charmanter. Sinds zij zich vorige week maandag aan ons voorstelde op de overdracht moet ik mezelf in toenemende mate dwingen geconcentreerd te blijven op mijn werk – voorkomen weg te dromen in obsessief romanticisme. Zo gauw mijn aandacht ook maar even verslapt loopt mijn hoofd leeg en komt zij erin binnenwandelen.

Verdomme, daar ging ik dus weer... ‘Daniël, blijf je wel opletten!’ vermaant Halbers me.

‘Ja, ja,’ knik ik. ‘Vandaag fietsen, morgen naar huis,’ herhaal ik zijn laatste woorden, die nog net in mijn achterhoofd zijn blijven steken.

‘Je weet dat het liefde is als het je een hoop kost en niets oplevert,’ legde Halbers vorige week uit. ‘Zoals voor mij de cardiologie, die me twee huwelijken heeft gekost, al mijn vrienden en drie jaar therapie.’

‘Dat is dan wel betaalde liefde,’ antwoordde ik, wijzend op de twee ton die hij elk jaar mee naar huis sleept. Uit zijn reactie maakte ik op dat de cardiologie hem tevens zijn gevoel voor humor had gekost.

Halbers vertrekt klagend, vloekend en struikelend naar de poli en ik maak in mijn eentje de visite af. De volgende patiënt, meneer De Groot, is een jaar geleden gedotterd. Afgelopen vrijdag is hij opgenomen met pijn op de borst, maar het lijkt een vals alarm: we hebben geen nieuwe hartafwijkingen kunnen vaststellen. Vanmiddag mag hij fietsen op de ergometer, morgen in principe naar huis.

‘U moet naar zijn penis kijken,’ waarschuwt de zuster voordat we binnenlopen.

Meneer De Groot was vroeger zeeman op een olietanker in de Indische Oceaan. Hij vloekt en hij schreeuwt en hij vertelt graag verhalen over zijn glorie-dagen, althans: hij vertelt steeds weer hetzelfde verhaal.

‘Dokter, ik moet u iets laten zien!’ roept hij hysterisch. In één beweging trekt hij zijn pyjamabroek en boxershorts naar beneden. ‘Dit is godverdomme toch niet normaal, dokter!’

Half in paniek schiet de zuster voor me langs om de gordijnen rond het bed dicht te trekken. De man in het bed ernaast – een zesentachtigjarige met hartfalen bij wie we al het vocht uit het lichaam pompen – slaapt en heeft niets opgemerkt.

Meneer De Groot wil dat ik zijn penis vastpak en bestudeer, maar daar heb ik niet zo’n zin in. Een van de redenen waarom cardiologie voor mij het mooiste vak ter wereld is, is dat ik nooit

meer andermans penis wil aanraken. En zeker deze niet, want meneer De Groot kijkt ernaar alsof hij er zelf liever niet aan komt.

Hij trekt zijn voorhuid terug. 'Die uitslag, kan die van de medicijnen komen? Godverdomme klotezooi, is het iets ernstigs, dokter?'

'Dat is geen uitslag,' stel ik vast. 'Dat is viezigheid. U moet hem schoonmaken als u onder de douche staat.'

'U moet er iets aan doen!'

'Tsja... Gaat u eerst maar fietsen vanmiddag, dan vraag ik daarna iemand langs te komen voor uw andere problemen.'

'Dat is goed, dokter. Als u het zegt.'

'Consult uroloog?' vraagt de verpleegkundige op de gang.

'Consult psychiater,' antwoord ik.

In de artsenkamer ga ik de lijst met klussen af. Als eerste de patiënt die ik gisteren heb opgenomen, de man met de diabetische voet. Er moet een chirurg naar kijken. Via de centrale kom ik aan het nummer van de assistent die de chirurgische consulten doet.

'Met Carlos,' wordt de pieper aangenomen.

'Hoi, met Daniël van de cardio. Ik heb hier een patiënt met een diabetische zweer aan de voet die er flink ontstoken uitziet.'

'Nou, daar ben je mooi klaar mee.'

Stilte.

Oké dan... 'Misschien kun je er even naar komen kijken,' stel ik voor.

'Misschien,' zegt hij. 'Zit er nog gevoel in de voet?'

'Geen idee, maar het ziet er niet uit en het stinkt ook.'

'Wat je eigenlijk zou moeten doen is iets scherp zoeken, daarmee in de voet prikken en kijken of hij begint te klagen.'

'Iets scherp zoeken?'

'Ja, een scherp stokje of een zakmes of zo...' Aan de andere kant van de lijn wordt de situatie afgewogen. 'Weet je wat, laat ook maar. Ik kom wel langs op de afdeling.'

Meike is klaar op de achterkant. Ze schuift de statuskar tegen het bureau en gaat tegenover me zitten. Ik zie hoe ze haar stoelt ver stelt en inlogt op het computersysteem. Gemiddelde lengte, gemiddeld postuur, peper-en-zoutkleurig haar, grijze ogen, alle kleding een maat te groot. Het is me een raadsel wat ik aantrekkelijk aan haar vind.

'Weer een hoop te doen vandaag,' begint ze enthousiast. Ze pakt de eerste status van haar kar en krabbelt er wat losse woordjes in. 'De man die straks wordt opgenomen,' vraagt ze, 'wat had die ook alweer?'

'Negenenvijftig jaar... pijn op de borst... bekend met... cardio... myo... eh... fluctuatie,' zeg ik.

'*Cardiomyofluctuatie*,' herhaalt ze. Heel even denkt ze na, maar dan moet ik wegduiken voor het dossier dat naar mijn hoofd wordt geslingerd. 'Man, dat is niet eens een woord!' roept ze verontwaardigd.

Als ik weer durf op te kijken, lacht ze me toe van achter haar tafel. Ze hangt achterover in de stoel met het hoofd gekanteld en de handen gevouwen voor haar décolleté. Haar ogen schitteren in het koude tl-licht en ik krijg een flashback naar de tweede klas van de basisschool, toen ik verliefd was op de juffrouw.

Ik help Victor op de spoedeisende hulp en onderzoek een man die verdacht wordt van een beginnend infarct. Vijfenzestig jaar oud, roker, drinker. Pijn op de borst sinds vier uur, verder geen afwijkingen. We gaan hem opnemen.

Als je voor de cardiologie wordt ingestuurd heb je een kans van 90 procent dat je wordt opgenomen. De cardiologen laten

bijna nooit iemand van de spoedeisende hulp naar huis gaan. Je hoeft je maar één keer te vergissen bij een cardiaal instabiele patiënt om daar een leven lang spijt van te houden.

Halbers komt langs, op zijn weg van de poli naar de functieafdeling, en kijkt twee seconden mee. ‘Laat hem opnemen op de hartbewaking,’ besluit hij. ‘En zeg tegen die lange zuster met de paardenstaart dat ze vast moet starten met aspirine en nitro.’

Die lange zuster heet Machteld en werkt al vier jaar op de spoedeisende hulp van het Bonifatius. Als vrouw weet je dat je lelijk bent als Halbers je naam niet onthoudt.

Hoe hoger je komt met de lift, des te dieper zakt het IQ van de bewoners. Neurologie op de eerste verdieping, interne geneeskunde op de tweede, cardiologie op de derde, longziekten op de vierde en psychiatrie op de vijfde. Op de zesde verdieping huist de ziekenhuisdirectie.

Terwijl ik de man met instabiele hartklachten naar de hartbewaking begeleid, passeren we de kamer waar de man met de diabetische voet ligt. De assistent chirurgie is net begonnen met het schoonsnijden van de wond. ‘U hoeft niet nerveus te zijn, hoor,’ spreekt dokter Carlos. ‘Voor mij is dit ook de eerste keer.’

Meneer De Groot had afwijkingen op zijn hartfilmpje tijdens de fietsproef. Hij moet opgenomen blijven voor een hartkatheterisatie.

Inmiddels is de psychiatrisch consulent langs geweest, en deze dacht aan een beginnende Alzheimer. Hij heeft een MMSE-test voor me achtergelaten om af te nemen bij meneer De Groot. De MMSE, de Mini Mental State Examination, is een korte, eenvoudige test om in te schatten hoe iemands geestelijke gesteldheid is.

Het is een test voor oriëntatie: *Waar bent u? Welke datum is*

het? Welke maand is het? Welk jaar is het? Er zijn dagen dat ikzelf niet de volle dertig punten scoor.

Het is een test voor kortetermijngeheugen: *Ik noem drie voorwerpen en die moet u daarna voor mij herhalen: appel, tafel, muntstuk.*

Het is een test voor ruimtelijk inzicht: *Teken de volgende figuur na.* De figuur bestaat uit twee vijfhoeken die in elkaar haken. Met pijn en moeite produceert meneer De Groot iets wat erop lijkt. Ik geef hem één punt voor de moeite.

Het is een test voor begrip: *Wilt u dit papiertje pakken met uw rechterhand, het dubbelvouwen en het op uw schoot leggen?*

Het is een test voor middellangetermijngeheugen: *Welke drie voorwerpen moest u van mij onthouden?*

‘Tafel... en eh...’

Het is een test voor concentratie: *Begin bij honderd en trek daar steeds zeven vanaf.* ‘Honderd – drieënnegentig – drieëntachtig en dan, nee, drieënnegentig of... vijfentachtig...’

Meneer De Groot – die gevochten heeft met piraten in de Indische Oceaan, die een lichaam heeft voor de helft bedekt met ranzige tattoos en die ‘godverdomme’ gebruikt als een soort komma – zit volkomen ontdaan te hakkelen in zijn bed, omdat hij niet in staat is een paar keer zeven van honderd af te trekken. ‘Steeds zeven eraf, dat is gemeen. Vijf eraf... of zeven erbij: honderdzeven – honderdveertien...’ Hij veegt een traan weg.

Wat moet ik hiermee? ‘Het is gewoon een kwestie van oefening,’ zeg ik. ‘Maakt u zich geen zorgen, we doen het gewoon morgen over.’

Maar meneer De Groot is niet gek. Het inzicht dat de test hem heeft geboden kan ik hem niet meer afnemen. Achttien van de dertig punten is een slechte score, maar goed genoeg om te beseffen dat je aan het aftakelen bent.

Ik geef meneer De Groot een schouderklopje en ga verder

met mijn werk, een ontroostbare man achterlatend. Op het onderdeel 'geheugen' scoorde hij vrij beroerd. Met een beetje geluk is hij het morgen vergeten.

'Dus je hebt de MMSE afgenomen,' zegt de psychiatrisch consultant over de telefoon. 'Was dat niet wat confronterend?'

'Confronterend? Het was een regelrechte ramp. Die man zit te huilen in bed.'

'Misschien had je het beter niet kunnen doen.'

'Hallo, het was j ouw idee. Kun je niet met hem komen praten?'

'Dat zal vandaag niet meer gaan, donderdag wellicht, om het consult af te ronden.'

'Hij krijgt binnenkort een hartkatheterisatie, en wellicht daarna een dotter of een bypass. Is dat wel zinvol als hij met moeite achttien punten scoort?'

'Dat is niet aan mij om te beoordelen.'

'Aan wie dan wel?'

'Jullie zijn de behandelaars.'

Dat mensen expertise inbrengen betekent niet automatisch dat ze je helpen.

Ik hang op.

Ik start mijn dictafoon en ga verder met een patiëntenbrief waar ik vanochtend mee ben begonnen: '*Sociale anamnese – dubbele punt – patiënt is getrouwd, heeft twee kinderen en een hond – punt – Zoals het hoort – punt.*'

Uitgeteld strompelt Meike de artsenkamer binnen.

'Zes fietsproeven,' vertelt ze. 'Waaronder jouw meneer De Groot. Die heeft het trouwens niet zo best gedaan.'

'Volgende week angiografie,' bevestig ik.

'Ik ben kapot,' zegt ze. Ze buigt naar me toe over de tafel,

brengt haar gezicht tot op vijf centimeter van het mijne en vraagt: 'Heb jij het ook z o gehad, vandaag?' Ik zie hoe zich kleine lachrimpeltjes vormen rond haar ogen.

'Heb je zin mee te gaan naar de film?' stel ik voor. 'Victor en Boris komen misschien ook.'

Boris en Victor komen absoluut niet. Victor heeft dienst en Boris verlaat überhaupt nooit het ziekenhuis voor een uur of acht.

Ze denkt even na. 'Ja, leuk,' besluit ze. 'Even onthaasten.'

Geweldig.

De bioscoop in deze stad is niet bepaald de meest romantische plek denkbaar. Acht zalen, hard trendy neon, veel glas, en als de film afgelopen is word je door een smoezelige deur naar een achterafsteegje geleid. Ik ben er tien minuten eerder dan afgesproken en vermaak me met een blokkenspelletje op mijn mobiel.

Er wordt op mijn rug getikt: Meike. Ze heeft zich opgemaakt en ziet er prachtig uit, de haren loshangend over de schouders, de lippen zachtroze geaccentueerd.

'Leuk dat je er bent,' zeg ik en ik geef haar drie kussen.

'Ja, dit moeten we vaker doen!'

Ik pak haar hand vast. 'Ik vrees dat Victor en Boris niet meer komen.'

'Ach,' zegt ze. Ze glimlacht. 'Ik zal je trouwens aan iemand voorstellen.' Ze stapt opzij en wijst naar een twee meter lange bodybuilder met een paardenstaart. 'Dit is Egbert, mijn vriend.'

O.

Egbert kijkt niet blij.

'Eh, aangenaam...' stamel ik.

Bij gebrek aan betere tekst bied ik aan alvast de kaartjes te halen en loop naar de kassa. Terwijl ik nog in de rij sta zie ik echter

op een kartonnen bord met dikke stift aangegeven dat de film waar we voor kwamen is uitverkocht. Ik keer terug om te vragen of ze het bezwaarlijk vinden een andere film te zien, maar houd in als ik achter ze sta. Ze hebben het over mij.

‘Zit die Daniël achter jou aan?’ vraagt de vriend.

‘Achter mij aan?’ lacht Meike. ‘Maar je ziet toch wel dat hij homo is? Daniël is ongeveer net zo mannelijk als Ernie uit Sesamstraat.’

In de bioscoopzaal zit Egbert tussen Meike en mij in. Hij wijst kerels aan en vraagt of ik ze knap vind. Mijn psychotherapeut waarschuwde me al dat dit soort dagen eraan zaten te komen.

In ieder geval houdt Egbert verder zijn mond als ik aangeef dat hij toch wel de aantrekkelijkste man in de zaal is.

Ik ben afgereisd naar het universiteitsziekenhuis om te solliciteren voor de opleiding tot cardioloog en wacht op de hoogleraar cardiologie, de man die mij de opleidingsplaats moet gaan aanbieden.

Halbers heb ik opgegeven als referentie. Wat zou hij over me hebben gezegd?

De secretaresse van de prof laat me vast binnen in zijn kamer. Ik loop rondjes en bekijk de oorkondes die aan de muur hangen. De kamer heeft uitzicht op de binnentuin van het UMC, waar een patiënt in een rolstoel een sigaret oprookt, in de schoot een zuurstoffles.

Ik bekijk de foto's op het bureau van de prof – de meeste van een jonge vrouw met oosters bloed – als hij het kantoor binnenloopt. ‘Dat is mijn echtgenote,’ vertelt hij.

‘Een erg knappe vrouw,’ complimenteer ik. Ik schud zijn hand.

De professor glimlacht en zegt: ‘Ik dank mijn carrière aan mijn eerste vrouw en mijn tweede vrouw aan mijn carrière.’

We gaan zitten.

‘Er is een opleidingsplek vrijgekomen,’ vertelt de prof. ‘We hebben onlangs een van onze assistenten moeten ontslaan, omdat hij niet meer functioneerde.’

‘Wat onaangenaam.’

‘Zeker. Het was ook grotendeels buiten zijn schuld: een auto-ongeluk, waar hij niet helemaal bovenop is gekomen. Hij heeft grote moeilijkheden met lopen.’

Ze hebben snel iemand nodig en ik ben de juiste man, op de juiste plek, op het juiste moment.

‘Tragisch,’ zeg ik.

‘Ja. Zo iemand kunnen we er gewoon niet bij hebben.’